

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2018

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

OIDEACHAS REILIGIÚNACH

Ardleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuilleanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain.

Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Réamhrá Ginearálta

Tá an measúnú ar Oideachas Reiligiúnach san Ardteistiméireacht Ardleibhéil bunaithe ar aidhmeanna, ar chuspóirí agus ar thorthaí gach roinne de shiollabas an Oideachais Reiligiúnaigh don Ardteistiméireacht a d'fhoilsigh an Roinn Oideachais agus Scileanna in 2003.

Nuair a ghrádaítear marc i scéim mharcála an scrúdaithe, bronnar an marc do fhreagra an iarrthóra laistigh de raon ó shármhaith go han-mhaith, maith, réasúnta, lag, an-lag agus gan grád ar bith. In go leor cásanna ní thugtar ach príomhfhrásaí ina bhfuil an t-eolas agus na smaointe a chaithfidh a bheith i bhfreagra an iarrthóra chun na marcanna sannta a thuilleamh. Caithfear focail, nathanna cainte nó frásaí a úsáid i gceart i gcomhthéacs agus níor cheart iad a bhréagnú, agus más léir go n-úsáidtear go mícheart iad nó go mbréagnaítear iad, ní féidir na marcanna a thabhairt. Níl na tuairiscí, na sainmhínithe ná na pointí a thugtar sa scéim uileghabhálach agus is féidir glacadh le freagraí malartacha bailí eile. Más rud é go bhfuil tú neamhchinnte faoi bhailíocht freagra mhalartaigh, téigh i gcomhairle le do scrúdaitheoir comhairleach.

AONAD A hAON

NÍ MÓR D'IARRTHÓIRÍ CEANN **AMHÁIN** AS AN DÁ CHEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

ROINN A CUARDACH BRÍ AGUS LUACHANNA

Ceist 1 Freagair a) agus b).

A1 a) 'Ní fiú beatha neamhscrúdaithe a chaitheamh.'
Samhlaigh go bhfuil Sócratéas beo inniu agus caint á tabhairt aige ar an ábhar seo.

Bunaithe ar an eolas atá agat faoi smaointeoireacht Shócratéas, tabhair breac-chuntas ar dhá phointe a dhéanfadh sé faoi chuspóir na beatha do dhaoine sa lá atá inniu ann.

20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar chuardach na brí trí eolas cruinn a thabhairt ar an gcaoi a mbaineann dhá cheann de smaointe Shócratéas faoi chuspóir na beatha le hábhar do dhaoine sa lá atá inniu ann.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé san áit a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC	• gan aon mhór-earráid(i)	SÁRMHAITH	17 - 20
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	AN-MHAITH	14 - 16
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	GO MAITH	11 - 13
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)		
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	8 - 10
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	5 - 7
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	2 - 4
• baint fíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 1
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)		

A1 b)

Mínigh conas a d'fhéadfadh dhá ghné de mhaireachtáil i sochaí an lae inniu bac a chur ar dhaoine ó bheith ag cuardach bhrí na beatha. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar chuardach na brí trí chuntas cruinn a thabhairt ar dhá chúis a bhféadfadh mairachtáil i sochaí an lae inniu bac a chur ar dhaoine ó bheith ag cuardach bhrí na beatha.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé san áit a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	17 - 20
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	14 - 16
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	11 - 13
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	8 - 10
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	5 - 7
• beagán fianaise ar MC • baint fíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2 - 4
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1

Ceist 2 Freagair a) agus b)

A 2 a)

Déan cur síos ar shampla amháin den tslí inar bhain mórthábhacht leis an smaointeoireacht fhealsúnach sa tSean-Ghréig i bhforbairt na fealsúnachta. 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar chuardach na brí trí chuntas cruinn a thabhairt ar shampla amháin den tslí inar bhain mórthábhacht leis an smaointeoireacht fhealsúnach sa tSean-Ghréig i bhforbairt na fealsúnachta.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	34 - 40
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	28 - 33
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	22 - 27
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	16 - 21
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	10 - 15
• beagán fianaise ar MC • baint fíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	4 - 9
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 3

A 2 b)

Samhlaigh go bhfuil Ainseilm agus Acain páirteach i ndíospóireacht le daoine inniu maidir le cé acu an ann do Dhia nó nach ea.

Tabhair breac-chuntas ar na smaointe a d'fhéadfadh gach duine acu a chur chun cinn do dhaoine inniu le cruthú go bhfuil Dia ann. 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar na cruthúnais thraidisiúnta maidir le Dia a bheith ann trí eolas cruinn a thabhairt ar an dóigh a bhféadfaí smaointe Ainseilm agus Acain a chur os comhair daoine inniu le cruthú go bhfuil Dia ann.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé san áit a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	17 - 20
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	14 - 16
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	11 - 13
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	8 - 10
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	5 - 7
• beagán fianaise ar MC • baint fhíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2 - 4
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1

AONAD A DÓ

NÍ MÓR D'IARRTHÓIRÍ **DHÁ** CHEANN DE NA TRÍ ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

ROINN B AN CHRÍOSTAÍOCHT: BUNÚS AGUS CUR IN IÚL COMHAIMSEARHA

Freagair a) agus b).

B a) i.

Tabhair breac-chuntas ar cheithre phríomhphointe maidir le Ríocht Dé ar leag Íosa Nazórach béim orthu ina chuid seanmóireachta. 5Mx4

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar theagasc Íosa trí eolas cruinn a thabhairt ar cheithre phríomhghné de Ríocht Dé ar leag Íosa béim orthu ina chuid focal nó ina chuid gníomhartha.

Códaigh MCx4 san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC	• gan aon mhór-earráid(i)	SÁRMHAITH	5
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	AN-MHAITH	4
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	GO MAITH	3
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)		
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	2
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	1
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	↑
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)		

B a) ii.

● NA HÉISEÁNAIGH ● NA SADÚCAIGH ● NA DÍOGRAISEOIRÍ

Cuir i gcomparáid lena chéile conas ar fhreagair dhá cheann de na grúpaí reiligiúnacha thuasluaite do riail na Róimhe sa Phalaistín in aimsir Íosa Nazórach. 20M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas agus tuiscint ar an gcomhthéacs sochpholaitiúil agus reiligiúnach sa Phalaistín in aimsir Íosa trí chuntas cruinn a thabhairt ar chosúlacht agus/nó difríocht sa tslí inar fhreagair dhá cheann de na grúpaí reiligiúnacha a luaitear sa cheist do riail na Róimhe sa Phalaistín in aimsir Íosa Nazórach.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	17 - 20
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	14 - 16
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	11 - 13
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	8 - 10
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	5 - 7
• beagán fianaise ar MC • baint fíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2 - 4
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1

B b)

Mínigh conas a bhí filleadh ar bhunteagasc Íosa lárnach do bhunú dhá cheann de na gluaiseachtaí seo a leanas:

- CÉILE DÉ ● GLUAISEACHT SHOISCÉALACH PHROTASTÚNACHAS AN 19Ú HAOIS LUATH
- DIAGACHT NA SAOIRSE ● NA HOIRD DÉIRCE ● LEASUITHE LIÚTAIR
- AN DARA COMHAIRLE VATACÁNACH 20Mx2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith an cumas chun móimintí leasaithe agus oiriúnaithe sa traidisiún Críostaí a aithint trí chuntas cruinn a thabhairt ar an bhfáth a raibh filleadh ar bhunteagasc Íosa lárnach do bhunú dhá cheann de na gluaiseachtaí a luaitear sa cheist.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé san áit a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	17 - 20
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	14 - 16
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	11 - 13
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	8 - 10
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	5 - 7
• beagán fianaise ar MC • baint fíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2 - 4
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1

Freagair a) agus b).

C a) i.

Tabhair breac-chuntas ar an tuiscint atá ar an slánú/saoradh atá le fáil i dteagasc ceann amháin de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas:

◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT (SAINCHREIDEAMH AR BITH) ◆ AN GIÚDACHAS 20M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar reiligiún domhanda trí eolas cruinn a thabhairt ar an tuiscint atá ar an slánú/saoradh atá le fáil sa Chríostaíocht nó sa Ghiúdachas.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC	• gan aon mhór-earráid(i)	SÁRMHAITH	17 - 20
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	AN-MHAITH	14 - 16
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	GO MAITH	11 - 13
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)		
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	8 - 10
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	5 - 7
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	2 - 4
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 1
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)		

C a) ii.

Cuir i gcomparáid le chéile an tuiscint ar an slánú/saoradh atá le fáil sa Chríostaíocht nó sa Ghiúdachas léi siúd i gceann amháin de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas:

◆ AN BÚDACHAS ◆ AN HIONDÚCHAS ◆ AN TIOSLAMACHAS 20M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar reiligiún domhanda trí chuntas cruinn a thabhairt ar chosúlacht agus/nó difríocht idir an tuiscint ar an slánú/saoradh atá le fáil sa Chríostaíocht nó sa Ghiúdachas agus an tuiscint ar an slánú/saoradh atá le fáil sa Bhúdachas, sa Hiondúchas nó san Ioslamachas.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	17 - 20
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	14 - 16
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	11 - 13
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	8 - 10
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	5 - 7
• beagán fianaise ar MC • baint fhíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2 - 4
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1

C b)

Tabhair breac-chuntas ar an tslí a ndéantar an gaol idir an naofacht agus an tsaoltacht a léiriú sa chaoi ina n-úsáideann baill de mhór-reiligiún domhanda dhá rud san adhradh.

20M x2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith tuiscint ar an ngaol idir an naofacht agus an tsaoltacht sa reiligiún trí eolas cruinn a thabhairt ar an gcaoi a ndéantar an gaol idir na gnéithe beannaithe den saol agus na gnáthghnéithe den saol a léiriú sa chaoi ina n-úsáideann baill de mhór-reiligiún domhanda dhá mhír shaolta san adhradh.

Tabhair faoi deara: Ceadaigh freagraí tuairisciúla agus tagairt do dhá mhír shaolta a úsáideann baill de mhór-reiligiún dhomhanda dhifriúla san adhradh.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé san áit a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	17 - 20
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	14 - 16
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	11 - 13
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	8 - 10
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	5 - 7
• beagán fianaise ar MC • baint fhíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2 - 4
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1

ROINN D CINNEADH MORÁLTA A DHÉANAMH

Freagair a) agus b).

D a)

Tabhair breac-chuntas ar an gcur chuige a chuirtear chun cinn in dhá cheann de na fealsúnachtaí/teoiricí thíos le cinneadh cad atá ceart agus mícheart:

- AN EITIC DHUALEOLAÍOCHTA ● AN HÉADÓNACHAS ● AN CAIDREAMH CÓIR
- AN EITIC THEILEOLAÍOCH ● AN FÓNTACHAS ● EITIC NA SUÁILCÍ 20M x2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar theoiricí morálta trí eolas cruinn a thabhairt ar an gcur chuige a chuirtear chun cinn in dhá cheann de na teoiricí/fealsúnachtaí morálta a luaitear sa cheist le cinneadh cad atá ceart agus mícheart.

Tabhair faoi deara: Glac le freagraí tuairisciúla.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé san áit a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC	• gan aon mhór-earráid(i)	SÁRMHAITH	17 - 20
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	AN-MHAITH	14 - 16
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	GO MAITH	11 - 13
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)		
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	8 - 10
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	5 - 7
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	2 - 4
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 1
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)		

D b)

Mínigh conas a d'fhéadfadh fealsúnacht/teoiric mhorálta, luaite i gcuid D a) thuas, tionchar a imirt ar an gcinneadh a dhéanann duine faoin rud is ceart a dhéanamh maidir le ceist i gceann amháin de na ceisteanna morálta seo a leanas:

- COIREANNA & PIONÓS ● POLAITÍOCHT & EACNAMAÍOCHT
- EITIC AN LEIGHIS ● CAIDREAMH & GNÉASACHT 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar theoiricí morálta trí chuntas cruinn a thabhairt ar conas a d'fhéadfadh fealsúnacht/teoiric mhorálta a luaitear i gcuid D a) tionchar a imirt ar an gcinneadh a dhéanann duine faoin rud is ceart a dhéanamh maidir le saincheist i gceann amháin de na topaicí a luaitear sa cheist.

Tabhair faoi deara: Glac le freagraí tuairisciúla.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	34 - 40
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	28 - 33
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	22 - 27
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	16 - 21
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	10 - 15
• beagán fianaise ar MC • baint fhíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	4 - 9
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 3

AONAD A TRÍ

NÍ MÓR DON IARRTHÓIR CEANN **AMHÁIN** DE NA CEITHRE ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

ROINN E REILIGIÚN AGUS INSCNE

Freagair a) agus b) i. nó b) ii.

E a)

Cuir i gcomparáid lena chéile an ról a bhíonn ag fir agus ag mná in dhá cheann de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas:

◆ AN BÚDACHAS ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN HIONDÚCHAS
◆ AN TIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS 40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith tuiscint ar áit na mban agus áit na bhfear i mór-reiligiúin dhomhanda trí chosúlacht agus/nó difríocht idir ról na bhfear agus ról na mban in dhá cheann de na reiligiúin dhomhanda a luaitear sa cheist a aithint go cruinn.

Tabhair faoi deara: Ceadaigh freagraí tuairisciúla, cur síos ginearálta ar ról na bhfear agus na mban, nó cur síos ar dhá ról nó níos mó.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC	• gan aon mhór-earráid(i)	SÁRMHAITH	34 - 40
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	AN-MHAITH	28 - 33
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	GO MAITH	22 - 27
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)		
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	16 - 21
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	10 - 15
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	4 - 9
• baint fhíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 3
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)		

E b) i.

Mínigh dhá chúis ar forbraíodh an diagacht fheimineach laistigh den traidisiún Críostaí.

20M x2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith tuiscint ar an diagacht fheimineach trí chuntas cruinn a thabhairt ar dhá chúis ar forbraíodh an diagacht fheimineach laistigh den traidisiún Críostaí.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé san áit a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	17 - 20
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	14 - 16
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	11 - 13
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	8 - 10
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	5 - 7
• beagán fianaise ar MC • baint fíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2 - 4
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1

Nó E b) ii.

Tabhair breac-chuntas ar dhá thréith a bhaineann le spioradáltachtaí a bhféadfaí cur síos a orthu mar spioradáltachtaí atá ‘feimineach’ agus mínigh cén fáth ar forbraíodh spioradáltachtaí feimineacha.

40M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith tuiscint ar spioradáltachtaí feimineacha trí eolas cruinn a thabhairt ar dhá thréith a bhaineann le spioradáltachtaí feimineacha agus fáth amháin ar forbraíodh spioradáltachtaí feimineacha a thabhairt.

Tabhair faoi deara: Glac le freagraí tuairisciúla.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	34 - 40
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	28 - 33
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	22 - 27
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	16 - 21
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	10 - 15
• beagán fianaise ar MC • baint fíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	4 - 9
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 3

Freagair a) agus b).

H a)

Tabhair breac-chuntas ar conas is féidir tionchar an Bhíobla a fheiceáil in dhá cheann acu seo a leanas:

- BUNREACT
 - FORÓGRA SAOIRSE
 - DEARBHÚ UILECHOITEANN CHEARTA AN DUINE
- 20M x2**

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith tuiscint ar thionchar an Bhíobla trí eolas cruinn a thabhairt ar conas is féidir tionchar an Bhíobla a fheiceáil in dhá cheann de na píosaí litríochta a luaitear sa cheist.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé san áit a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	17 - 20
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	14 - 16
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	11 - 13
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	8 - 10
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	5 - 7
• beagán fianaise ar MC • baint fhíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2 - 4
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1

H b)

Déan cur síos ar dhá shampla den tslí a n-úsáidtear teanga shiombalach i scríbhneoireacht apacailipteach sa Bhíobla.

20M x2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar an mBíobla trí chuntas cruinn a thabhairt ar dhá shampla den tslí a n-úsáidtear teanga shiombalach i scríbhneoireacht apacailipteach sa Bhíobla.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé san áit a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC	• gan aon mhór-earráid(i)	SÁRMHAITH	17 - 20
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	AN-MHAITH	14 - 16
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	GO MAITH	11 - 13
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)		
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	8 - 10
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	5 - 7
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	2 - 4
• baint fíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 1
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)		

ROINN I REILIGIÚN: TAITHÍ NA hÉIREANN

Freagair a) agus b) i. nó b) ii.

I a)

Próifíligh conas a d'fhorbair dhá thréith a bhaineann go háirithe le 'Críostaíocht na hÉireann' sna haoiseanna díreach i ndiaidh aimsir Phádraig Naofa.

20M x2

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar Chríostaíocht na hÉireann trí rianú cruinn a dhéanamh ar conas a d'fhorbair dhá thréith a bhaineann le Críostaíocht na hÉireann sna haoiseanna díreach i ndiaidh Phádraig Naofa.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé san áit a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC	• gan aon mhór-earráid(i)	SÁRMHAITH	17 - 20
• baint iomlán agus shoiléir	• úsáid shármhaith as scil(eanna)		
• fianaise an-mhaith ar MC	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i)	AN-MHAITH	14 - 16
• baint shoiléir	• úsáid an-mhaith as scil(eanna)		
• fianaise mhaith ar MC	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i)	GO MAITH	11 - 13
• baint ghinearálta	• úsáid mhaith as scil(eanna)		
• fianaise imleor ar MC	• roinnt mór-earráidí	RÉASÚNTA	8 - 10
• baint theoranta	• roinnt úsáide as scil(eanna)		
• fianaise neamhleor ar MC	• mórán mór-earráid(i)	LAG	5 - 7
• baint bheag	• beagán úsáide as scil(eanna)		
• beagán fianaise ar MC	• an iliomad mór-earráid(i)	AN-LAG	2 - 4
• baint fíorbheag	• fíorbheagán úsáide as scil(eanna)		
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla	GAN AON GHRÁD	0 - 1
• gan aon bhaint	• gan aon úsáid as scil(eanna)		

I b) i.

Déan cur síos ar conas atá dhá shampla de chleachtais Réamh-Chríostaí ina bhfianaise de chreideamh reiligiúnach in Éirinn roimh aimsir Phádraig Naofa. **20M x2**

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar chleachtais Réamh-Chríostaí in Éirinn trí chuntas cruinn a thabhairt ar conas atá dhá shampla de chleachtais Réamh-Chríostaí ina bhfianaise de chreideamh reiligiúnach in Éirinn roimh aimsir Phádraig Naofa.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé san áit a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	17 - 20
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	14 - 16
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	11 - 13
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	8 - 10
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	5 - 7
• beagán fianaise ar MC • baint fhíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2 - 4
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1

Nó I b) ii.

Tabhair breac-chuntas ar conas a léiríonn dhá mhiotas/shága de chuid na hÉireann fianaise de chreideamh Réamh-Chríostaí. **20M x2**

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar chreideamh Réamh-Chríostaí in Éirinn trí eolas cruinn a thabhairt ar conas a léiríonn dhá scéal ársa de chuid na hÉireann faoi Dhia/dhéithe nó imeachtaí cróga fianaise de chreideamh Réamh-Chríostaí.

Tabhair faoi deara: Glac le freagraí tuairisciúla.

Códaigh MCx2 san imeall ar chlé san áit a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	17 - 20
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	14 - 16
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	11 - 13
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	8 - 10
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	5 - 7
• beagán fianaise ar MC • baint fíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2 - 4
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1

ROINN J REILIGIÚN AGUS EOLAÍOCHT

Freagair a) agus b).

J a) i.

Codarsnacht a dhéanamh idir an tuiscint ar chruthú an domhain/an dúlra atá le fáil in dhá cheann de na mór-reiligiúin dhomhanda a bhfuil staidéar déanta agat orthu. 20M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar theagasc reiligiún domhanda trí fhéachaint go grinn ar an difríocht sa tuiscint ar chruthú an domhain/an dúlra atá le fáil in dhá cheann de na mór-reiligiúin dhomhanda a ndearnadh staidéar orthu sa chúrsa Ardteistiméireachta.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	17 - 20
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	14 - 16
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	11 - 13
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	8 - 10
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	5 - 7
• beagán fianaise ar MC • baint fíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2 - 4
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1

J a) ii.

Mínigh conas a d'fhéadfadh an tuiscint ar chruthú an domhain/an dúlra i mór-reiligiún domhanda amháin dul i bhfeidhm ar a chuid ball chun tabhairt faoin ngéarchéiméiceolaíochta sa lá atá inniu ann.

20M

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar theagasc reiligiún domhanda trí chúis chruinn amháin nó níos mó a thabhairt maidir le cén fáth a bhféadfadh an tuiscint ar chruthú an domhain/an dúlra i mór-reiligiún domhanda (a ndearnadh staidéar air sa chúrsa Ardteistiméireachta) dul i bhfeidhm ar a chuid ball chun tabhairt faoin ngéarchéim éiceolaíochta sa lá atá inniu ann.

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	17 - 20
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	14 - 16
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	11 - 13
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	8 - 10
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	5 - 7
• beagán fianaise ar MC • baint fíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	2 - 4
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 1

J b)

Is féidir don reiligiún agus don eolaíocht bheith ann le chéile go sítheach.

Pléigh an fhianaise don ráitis seo agus tagairt agat do shaothar Galileo nó Newton. **40M**

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar i bhfreagra sármhaith eolas ar an ngaol idir an reiligiún agus an eolaíocht trí scrúdú a dhéanamh ar shaothar Galileo nó Newton agus tátail chruinne a bhaint as maidir leis an ráiteas seo: 'Is féidir don reiligiún agus don eolaíocht bheith ann le chéile go sítheach.'

Códaigh MC san imeall ar chlé nuair a léirítear na Critéir Mharcála den chéad uair i bhfreagra an iarrthóra.

• fianaise shubstaintiúil ar MC • baint iomlán agus shoiléir	• gan aon mhór-earráid(i) • úsáid shármhaith as scil(eanna)	SÁRMHAITH	34 - 40
• fianaise an-mhaith ar MC • baint shoiléir	• fíorbheagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid an-mhaith as scil(eanna)	AN-MHAITH	28 - 33
• fianaise mhaith ar MC • baint ghinearálta	• beagán fianaise ar mhór-earráid(i) • úsáid mhaith as scil(eanna)	GO MAITH	22 - 27
• fianaise imleor ar MC • baint theoranta	• roinnt mór-earráidí • roinnt úsáide as scil(eanna)	RÉASÚNTA	16 - 21
• fianaise neamhleor ar MC • baint bheag	• mórán mór-earráid(i) • beagán úsáide as scil(eanna)	LAG	10 - 15
• beagán fianaise ar MC • baint fhíorbheag	• an iliomad mór-earráid(i) • fíorbheagán úsáide as scil(eanna)	AN-LAG	4 - 9
• fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise ar MC • gan aon bhaint	• earráid shubstaintiúil/earráidí substaintiúla • gan aon úsáid as scil(eanna)	GAN AON GHRÁD	0 - 3

Marcanna Breise as ucht freagairt trí Ghaeilge

Léiríonn an tábla thíos an méid marcanna breise ar chóir a bhronnadh ar iarrthóirí a ghnóthaíonn thar 75% d'iomlán na marcanna.

N.B. Ba chóir marcanna de réir an ghnáthrata a bhronnadh ar iarrthóirí nach ngnóthaíonn thar 75% d'iomlán na marcanna. Ba chóir freisin an marc bónaís sin a shlánú síos.

Tábla I Bain úsáid as an tábla seo i gcás na hábhair a leanas:

Oideachas Reiligiúnach – Ardleibhéal agus Gnáthleibhéal Iomlán: 320 Gnáthrata: 10%

Bain úsáid as an ghnáthrata i gcás marcanna suas go 240. Thar an marc sin, féach an tábla thíos.

<i>Bunmharc</i>	<i>Marc Bónais</i>
241 – 243	23
244 – 246	22
247 – 250	21
251 – 253	20
254 – 256	19
257 – 260	18
261 – 263	17
264 – 266	16
267 – 270	15
271 – 273	14
274 – 276	13
277 – 280	12

<i>Bunmharc</i>	<i>Marc Bónais</i>
281 - 283	11
284 - 286	10
287 - 290	9
291 - 293	8
294 - 296	7
297 - 300	6
301 - 303	5
304 - 306	4
307 - 310	3
311 - 313	2
314 - 316	1
317 - 320	0

**Teidil Dualgais don Obair Chúrsa san Oideachas Reiligiúnach
do Scrúdú na hArdteistiméireachta — S 90/16**

Tugtar rogha de **dhá** theideal i Roinn F agus i Roinn G thíos.
Ba hóir do na hiarrthóirí a n-obair chúrsa a bhunú ar **aon**
teideal amháin, glactha ó Roinn F nó ó Roinn G.

ROINN F: CEISTEANNA CÓRA AGUS SÍOCHÁNA

**F. 1 Cás-staidéar ar an nasc idir na creidimh reiligiúnacha i
mór-reiligiún domhanda amháin agus tiomantas a chuid ball
do mhodhanna chun aighneas a réiteach gan fhoréigean.**

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar in obair chúrsa shármhaith eolas ar dhearcadh
reiligiúnach ar an neamhfhoréigean agus ar an tsíocháin trí
fhéachaint go grinn ar shampla áirithe den nasc idir na creidimh
reiligiúnacha i mór-reiligiún domhanda amháin a liostáiltear sa
siollabas agus tiomantas a chuid ball do mhodhanna chun aighneas
a réiteach gan fhoréigean.

**F. 2 ● AN LEATROM IN ÉIRINN ● AN BHOCHTAINEACHT IN ÉIRINN
● AN GORTA SA DOMHAN**

**Anailís ar an gcaoi a spreagann an tuiscint ar an gcóir agus ar
an tsíocháin i mór-reiligiún domhanda amháin a chuid ball le
haghaidh a thabhairt ar chúiseanna struchtúrtha ceann
amháin de na ceisteanna a luaitear thuas.**

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar in obair chúrsa shármhaith tuiscint ar an gcóir agus ar an
tsíocháin i mór-reiligiún domhanda trí mhionléargas a thabhairt ar
an gcaoi a spreagann an teagasc i mór-reiligiún domhanda na baill
chun dul i ngleic le dhá thoisic struchtúracha nó níos mó (tosca
cultúrtha, eacnamaíochta, polaitiúla nó sóisialta) a bhaineann le
ceann de na ceisteanna a luaitear sa teideal.

ROINN G: ADHRADH, URNAÍ AGUS DEASGHNÁTHA

**G.1 Próifíl den bhunús atá le mantra agus téacs naofa a
úsáid i dteicnící machnaimh agus brí na bhfoirmeacha urnaí
sin do bhaill de mhór-reiligiún domhanda amháin sa lá atá
inniu ann.**

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar in obair chúrsa shármhaith eolas ar an machnamh i
reiligiún domhanda trí rianú cruinn a dhéanamh ar an mbunús atá
le fuaim/focal/abairt a athrá agus le téacs naofa a úsáid sa
mhachnamh, agus tábhacht na dteicnící machnaimh sin i mór-
reiligiún domhanda amháin sa lá atá inniu ann.

**G.2 Tá sacraimintí lárnach san adhradh i roinnt
traidisiún Críostaí.**

**Measúnú ar an bhfianaise leis an ráiteas sin agus tagairt
agat don ról a ghlacann sacraimintí san adhradh a dhéanann
baill de dhá shainaicme Chríostaí.**

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léireofar in obair chúrsa shármhaith tuiscint ar an tsacraimint san
adhradh Críostaí trí bhreith chruinn a dhéanamh ar an ról a
ghlacann sacraimintí san adhradh a dhéanann baill de dhá
shainaicme Chríostaí.

**Obair Chúrsa san Oideachas
Reiligiúnach - Ardleibhéal**

Aidhmeanna den obair chúrsa
d'Oideachas Reiligiúnach na
hArdteistiméireachta:

- Deis a thabhairt do dhaltai dul i
ngleic go pearsanta le saincheist
leasa nó imní.
- Forbairt a dhéanamh ar eolas,
tuiscint, scileanna agus dearcaí na
ndaltai, dé réir mar atá leagtha
amach i gcuspóirí na rannóige atá
ainmnithe don obair chúrsa.
- Deis a thabhairt do dhaltai
tabhairt faoi thaighde, anailís agus
mhachnamh breise ar thopaic
roghnaithe.
- Scileanna taighde, anailíse,
meastóireachta,
smaointeoireachta criticiúla,
cumarsáide agus machnaimh a
fhorbairt.

Cuireadh obair chúrsa isteach mar
ghné den nós imeachta measúnaithe
den oideachas reiligiúnach i scrúdú
na hArdteistiméireachta mar gheall
ar nádúr an ábhair féin. Tá forbairt
na scileanna taighde,
smaointeoireachta criticiúla, anailíse
agus machnaimh ina
bpríomhchuspóirí de mhúineadh an
oideachais reiligiúnaigh ag an
leibhéal sinsearach. Tá obair an
chúrsa leagtha amach chun
deiseanna a thabhairt do dhaltai
tuilleadh forbartha a dhéanamh ar na
scileanna seo trí imscrúdú
mionsonraithe a dhéanamh ar
thopaic roghnaithe. (Oideachas
Reiligiúnach, An Ardteistiméireacht, Treoirlínte
do Mhúinteoirí – CNCM leathanach 142)
Ní mór do na hiarrthóirí obair chúrsa
a chur isteach ar aon teideal amháin.
Tá na teidil chéanna ag gabháil leis an
nGnáthleibhéal agus leis an
Ardleibhéal. Ba chóir Leabhrán Obair
Chúrsa an iarrthóra a mharcáil ag an
leibhéal ag ar thóg sé/sí an scrúdú.
Más mian le hiarrthóirí an obair
chúrsa a léiriú, is féidir é sin a
dhéanamh sa spás bán ag bun gach
leathanaigh. Ní mór don iarrthóir na
grafaicí nó na híomhánna ar fad a
tharraingt nó a scanadh díreach ar an
leabhrán. Níor chóir dóibh, áfach,
ábhar a cheangal nó a fheistiú den
Leabhrán Obair Chúrsa.

**Maidir lena bhfuil á mheas in Obair Chúrsa Ardleibhéil: Cuid A –
Achoimre ar an Iniúchadh ar Theideal Dualgaís**

Tuairisceoir Chuid A:	SÁRMHAITH	AN-MHAITH	GO MAITH	RÉASÚNTA	LAG
Fianaise ar chritéir mharcála do theidil 2018 (eolas; tuiscint; scileanna; dearcthaí mar a bhaineann siad leis an siollabas) Cód MC	FIANAISE FIANAISE CHRUINN SHUBSTAINTIÚIL	FIANAISE CHRUINN SHUBSTAINTIÚIL	FIANAISE SHUBSTAINTIÚIL	FIANAISE IMLEOR SHUBSTAINTIÚIL	FIANAISE BHOCHT / GAN SHUBSTAINTIÚIL
40 > 34	33 > 28	27 > 22	21 > 16	15 > 0	
Foinsí eolais ar an teideal 2018. Cód SI	FIANAISE SUBSTAINTIÚIL	ÚSÁID MHAITH MAITH	EOLAS GINEARÁLTA ÉIGIN	EOLAS IMLEOR TEORANTA	BEAGÁN EOLAIS / GAN EOLAS
Eolas ar na céimeanna a tógadh agus ar na scileanna a úsáideadh ar theideal 2018 (Taighde; anailís; measúnú; smaointeoireacht chriticiúil; cumarsáid; machnamh) Cód SS	EOLAS FIANAISE MIONSONRAITHE	EOLAS GINEARÁLTA SOILÉIR	EOLAS GINEARÁLTA ÉIGIN	EOLAS IMLEOR TEORANTA	BEAGÁN EOLAIS / GAN EOLAS
Achoimre ar thorthaí ar theideal 2018 <i>(An cumas chun – eolas a roghnú, agus anailís agus measúnú a dhéanamh air nó eolas a shórtáil agus eagar a chur air nó tuairimí a chur i láthair go gonta agus go héifeachtach) Cód SF</i>	SAOTHAR AN-FHIÚNTACH.	SAOTHAR FIÚNTACH	SAOTHAR BREÁ	SAOTHAR IMLEOR	SAOTHAR BEAGBHRIÓCH / NEAMHÁBHARTHA.
	ACHOIMRE IOMLÁN AGUS ÁBHARTHA	ACHOIMRE MHIONSONRAITHE	ACHOIMRE GHINEARÁLTA	ACHOIMRE THEORANTA IMLEOR	ACHOIMRE BHOCHT / GAN ACHOIMRE
	FIANAISE SHUBSTAINTIÚIL TACAÍOCHTA LE HAGHAIDH CONCLÚDÍ	FIANAISE AN-MHAITH TACAÍOCHTA LE HAGHAIDH CONCLÚDÍ	ROINN TACAÍOCHTA GINEARÁLTA FIANAISE LE HAGHAIDH CONCLÚDÍ	FIANAISE THEORANTA TACAÍOCHTA IMLEOR AR CHONCLÚDÍ	BEAGÁN / GAN FIANAISE TACAÍOCHTA LE HAGHAIDH CONCLÚDÍ
Gabháil phearsanta le teideal 2018.	GABHÁIL PHEARSANTA SHUBSTAINTIÚIL	GABHÁIL PHEARSANTA SHOILÉIR	GABHÁIL PHEARSANTA GHINEARÁLTA ÉIGIN	GABHÁIL PHEARSANTA THEORANTA IMLEOR	GABHÁIL PHEARSANTA NEAMHLEOR / GAN GABHÁIL PHEARSANTA

Cuid B – Machnamh pearsanta ar an bhfoghlaim, ar na scileanna agus ar na heispéiris a baineadh amach trí obair chúrsa a dhéanamh ar Theideal Dualgaís 2018

Tuairisceoir Chuid B:		SÁRMHAITH	AN-MHAITH	GO MAITH	RÉASÚNTA	LAG
Fianaise ar chritéir mharcála do theidil 2018 (eolas; tuiscint; scileanna; dearcchtaí mar a bhaineann siad leis an siollabas) Cód MC		FIANAISE IOMLÁN CHRUINN, SHUBSTAINTIÚIL	FIANAISE CHRUINN SHUBSTAINTIÚIL	FIANAISE CHRUINN	FIANAISE IMLEOR THEORANTA	FIANAISE BHOCHT/ GAN FHIANAISE
		40 > 34	33 > 28	27 > 22	21 > 16	15 > 0
Úsáid scileanna ar Theideal 2018 (Taighde; anailís; measúnú; smaoineoireacht chriticiúil; cumarsáid; machnamh, breithiúnas) Cód S		FIANAISE SHUBSTAINTIÚIL SCILEANNA	ÚSÁID AN-SOILÉIR AS SCILEANNA	ÚSÁID SHOILÉIR SCILEANNA	BEAGÁN ÚSÁIDE AS SCILEANNA	ÚSÁID NEAMHLEOR / GAN AON ÚSÁID AS SCILEANNA
Cén fáth a raibh spéis agam i dteideal 2018? (díograis / immi) Cód I		SAOTHAR AN-FHIÚNTACH MÍNIÚCHÁN SUBSTAINTIÚIL SPÉIS PHEARSANTA AN-SOILÉIR	SAOTHAR FIÚNTACH MÍNIÚCHÁN MIONSONRAITHE SPÉIS PHEARSANTA SHOILÉIR	SAOTHAR BREÁ MÍNIÚ GINEARÁLTA SPÉIS PHEARSANTA LEORDHÓTHANACH	PÍOSA IMLEOR SAOTHAIR MÍNIÚCHÁN IMLEOR SPÉIS PHEARSANTA DHÓTHANACH	SAOTHAR BEAGBHRIÓCH/ NEAMHBHARTHA BEAGÁN ABHARTHACHTA/ GAN AON ABHARTHACHT BEAGÁN SPÉIS
Cé na peirspictíochtaí difriúla ar teagmhaíodh leo agus obair chúrsa á déanamh ar theideal roghnaithe 2018? (An cumas chun tuairim/cineálacha cur chuige difriúla i leith topaice a léirmhíniú, a chur i gcodarsnacht lena chéile agus a mheas; an cumas chun fithiargóintí a fhorbairt) Cód P		SAINATHINT SHUBSTAINTIÚIL AGUS PEIRSPICTÍOCHTAÍ DIFRIÚLA A CHOITHROMÚ	SAINATHINT SHOILÉIR AGUS PEIRSPICTÍOCHTAÍ DIFRIÚLA A CHOITHROMÚ	SAINATHINT GINEARÁLTA ÉIGIN AGUS PEIRSPICTÍOCHTAÍ DIFRIÚLA A CHOITHROMÚ	SAINATHINT IMLEOR AGUS PEIRSPICTÍOCHTAÍ DIFRIÚLA A CHOITHROMÚ	BEAGÁN SAINATHTEANTA / GAN AON SAINATHINT AGUS PEIRSPICTÍOCHTAÍ DIFRIÚLA A CHOITHROMÚ
Cé na ceisteanna a tháinig chun cinn trí obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2018? (An cumas údaráis foinsí difriúla eolais a cheistiú agus an cumas idirdhealú a dhéanamh idir fíric agus tuairim). Cód Q		SAINATHINT SHUBSTAINTIÚIL CEISTEANNA	SAINATHINT SHOILÉIR CEISTEANNA	SAINATHINT GINEARÁLTA ÉIGIN CEISTEANNA	SAINATHINT IMLEOR CEISTEANNA	BEAGÁN SAINATHTEANTA CEISTEANNA / GAN AON SAINATHINT CEISTEANNA
Cé na léargais phearsanta a fuarthas trí obair chúrsa a dhéanamh ar theideal 2018? (an cumas chun machnamh a dhéanamh ar fhoghlaim an duine agus an tionchar a bhíonn ag an bhfoghlaim sin ar thuairimí, ar dhearcchtaí agus ar eispéireas an duine) Cód PI		CUR SÍOS MIONSONRAITHE MAR AON LE GABHÁIL PHEARSANTA SHUBSTAINTIÚIL	CUR SÍOS GINEARÁLTA MAR AON LE GABHÁIL PHEARSANTA SHOILÉIR	CUR SÍOS GINEARÁLTA MAR AON LE GABHÁIL PHEARSANTA ÉIGIN	CUR SÍOS GINEARÁLTA MAR AON LE GABHÁIL PHEARSANTA IMLEOR	BEAGÁN CUR SÍOS/ GAN AON CHUR SÍOS GABHÁIL PHEARSANTA NEAMHLEOR
Céard é an rud ba luachmhaire a bhain leis an obair chúrsa a dhéanamh ar an teideal seo? Cód V		MEASÚNÚ SUBSTAINTIÚIL LENA MBAINEANN LUACH	MEASÚNÚ AN-MHAITH LENA MBAINEANN LUACH	MEASÚNÚ GINEARÁLTA LENA MBAINEANN LUACH	MEASÚNÚ IMLEOR AR AN LUACH	BEAGÁN MEASÚNÚ / GAN MEASÚNÚ LENA MBAINEANN LUACH

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán

